

Inspraak Gezondheid en Klimaat 11 oktober 2023

Ik spreek u vandaag aan als een voormalig medewerker van DCMR en AVR, met een achtergrond in Veiligheid en Milieukunde. Mijn doel is om enkele zorgwekkende kwesties met u te delen die dringend onze aandacht vereisen, en om verbeteringen voor te stellen.

Allereerst wil ik benadrukken dat DCMR een cruciale rol speelt bij het waarborgen van een veilige leefomgeving en het meten van emissies. Helaas zijn er enkele kwesties die momenteel niet naar behoren worden aangepakt, en die een gevaar voor de volksgezondheid in de hand werken. Ik noem 3 voorbeelden:

Ten eerste, de klimaattransitie. Enkel de uitstoot van CO₂ wordt door DCMR gemeten. Het meten van methaanemissies blijft achterwege, terwijl het een zeer schadelijk broeikasgas is. Methaan wordt momenteel slechts geschat op ongeveer 1% van de totale emissies, terwijl alleen al de methaanuitstoot van olieraffinaderijen leidt tot 10% meer emissies in de haven van Rotterdam zo blijkt uit onderzoek. Met de overgang naar een waterstofeconomie wordt het risico op methaan lekken alleen maar groter. Op dit moment ontstaan er ook methaan lekken bij het verladen van LNG-schepen. LNG wordt als fossiele brandstof neergezet als een groene maatregel. Maar vergis u niet, door methaanlekken zorgt LNG mondiaal in 80% van de gevallen voor méér klimaatimpact.

Twee dagen geleden kwam KNMI nog met haar klimaatscenario's. De gevolgen van een opgewarmde planeet zijn alarmerend voor Nederland en niet te onderschatten. Dit onderstreept des te meer de noodzaak om een zeer grondige controle te houden op onze klimaatemissies. Daarom roep ik u dringend op om de DCMR aan te sporen en in staat te stellen om alle broeikasgassen nauwkeurig te meten en te monitoren.

Ten tweede, er zijn voortdurende lozingen van koelwater door bedrijven die de vergunning en de WHO-normen overschrijden, evenals ongewenste lozingen van stoffen zoals PAK's, molybdeen, zware metalen en PFOS/PFAS-verbindingen in het havengebied. Recentelijk is de aanwezigheid van dioxines, mede als gevolg van de brand bij AVR, aan het licht gekomen. Dat toont aan dat real-time en actieve monitoring van emissies naar de lucht essentieel is voor de volksgezondheid. Het is duidelijk dat DCMR te weinig ingrijpt in deze situaties. Meting en monitoring van alle gevaarlijke stoffen voor de gezondheid van Rotterdammers is essentieel en letterlijk van levensbelang.

Ten derde, vergunningverlening en handhaving door DCMR verlopen momenteel niet naar behoren. Er is onvoldoende tijd om vergunningen adequaat te beoordelen en handhaving effectief uit te voeren. Er moeten meer financiële middelen worden toegewezen aan DCMR om deze cruciale taken uit te voeren. DCMR moet een actievere en meer onafhankelijke rol kunnen spelen, aangezien de huidige koers niet in het belang is van zowel de volksgezondheid als het klimaatbeleid.

Kortom, ik heb grote zorgen dat het huidige systeem faalt in het garanderen van een veilige en gezonde leefomgeving. Daarom wil ik enkele mogelijke oplossingen voorstellen:

1. Voer een grondig onderzoek uit naar de werkwijze en onafhankelijkheid van DCMR. Heroverweeg de taken van DCMR met meer focus op maatschappelijke zorg voor volksgezondheid, milieu en klimaat. Met de komst van de Omgevingswet lijkt het erop dat er minder aandacht zal zijn voor detail. Bovendien is het huidige systeem te traag om de impact van snel veranderende bedrijfsactiviteiten op gezondheid en klimaat tijdig aan te pakken.

2. De gemeenten en de provincie moeten hun publieke verantwoordelijkheid en bestuurlijke en leidende rol weer pakken. Wanneer DCMR tekortschiet in de vergunningverlening of het aan middelen ontbreekt voor de handhaving moeten de provincie en de gemeente ingrijpen. Dit geldt ook voor u, geachte gemeenteraad. Samen moeten we een veiligere en schonere leefomgeving realiseren voor iedereen. Met een tempo dat veel hoger ligt dan we nu aanhouden. Als u als gemeente niet gaat sturen op een snelle transitie naar klimaatneutraliteit en naar minder vervuiling, wie dan wel?
3. De DCMR moet adequate middelen krijgen om veel meer onafhankelijke en dekkende metingen op daadwerkelijke emissies te doen. Burgers hebben er recht op om te weten welke lucht ze inademen. Het opzetten van een accuraat en breder meetprogramma met real-time monitoring en transparante rapportages van alle giftige en vervuilende stoffen kost geld.
4. Dit kost geld en dat hebben we niet, hoor ik u zeggen... Ik verzeker u, als wij nu niet investeren in de DCMR om problemen te voorkomen, dan zijn de kosten om later de rotzooi op te ruimen nog veel hoger. Het Havenbedrijf moet vervuilende bedrijven en vervuilende scheepvaart zwaardere belasten. Zodoende komt er budget beschikbaar. De vervuiler betaalt.

Dank u wel voor uw aandacht.

Bronnen:

<https://www.versbeton.nl/2023/05/de-duurzaamheidsstrategie-van-de-rotterdamse-haven-zorgt-voor-meer-methaanuitstoot-een-vergeten-broeikasgas-met-hogere-impact-dan-co2/>

<https://youtu.be/3DCIzLbAvz8?si=72RleTDDsr5X0C8n>

<https://nos.nl/artikel/2493121-vergunningen-lozen-giftige-stoffen-van-grote-nederlandse-bedrijven-achterhaald>

<https://www.ftm.nl/artikelen/rotterdam-antwerpen-de-gaten-in-de-europese-en-nederlandse-emissieregistratie>

<https://www.ftm.nl/artikelen/rotterdam-antwerpen-de-gaten-in-de-europese-en-nederlandse-emissieregistratie>